

Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid
--

IVC/KSZG/26/002

BERAADSLAGING NR. 26/002 VAN 3 FEBRUARI 2026 MET BETREKKING TOT DE GOEDE PRAKTIJKEN INZAKE DE MEDEDELING VAN PERSOONSgegevens UIT HET NETWERK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID AAN NIET-BEROEPSHALVE MANDAATHOUDERS OP BASIS VAN EEN MANDAAT VERSTREKT DOOR EEN NATUURLIJK PERSOON

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 46;

Gelet op de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. In bepaalde situaties kan een natuurlijke persoon (hierna: de *betrokkene*) ervoor kiezen om een andere natuurlijke persoon (hierna: de *niet-beroepshalve mandaathouder*) toegang te geven tot diens persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid. Het kan bijvoorbeeld gaan om hulp van een familielid, een partner of een vertrouwenspersoon bij het uitvoeren van administratieve of digitale taken.
2. Het informatieveiligheidscomité werd verzocht om over te gaan tot het opstellen van enkele algemene krachtlijnen met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid door instellingen van sociale zekerheid aan niet-beroepshalve mandaathouders, op basis van een mandaat verstrekt door de betrokkene in het kader van het bieden van hulp.

II. BEVOEGHEID

3. Krachtens artikel 46, § 1, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* kan de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité goede praktijken formuleren die het nuttig acht voor de uitvoering en de naleving van deze wet en haar uitvoeringsmaatregelen en van de door of krachtens de wet vastgestelde bepalingen tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens die de sociale zekerheid betreffen.
4. Het informatieveiligheidscomité acht zich bijgevolg bevoegd voor het formuleren van goede praktijken die het kader bepalen voor de uitwisseling van informatie zoals bepaald in dit document.

III. GOEDE PRAKTIJKEN

5. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de vermelde voorwaarden is vervuld.
6. De hogervermelde mededeling van persoonsgegevens door de instellingen van sociale zekerheid is rechtmatig in die zin dat de betrokkene door de verstrekking van een mandaat zijn toestemming heeft gegeven voor de verwerking van zijn persoonsgegevens voor één of meer specifieke doeleinden en de niet-beroepshalve mandaathouder aanvaard heeft om de voorwaarden vastgelegd in het mandaat na te leven. Er is dus op basis van het mandaat, dat juridisch kan worden gekwalificeerd als een overeenkomst tussen partijen, een rechtsbasis voor de mededeling van persoonsgegevens door de instellingen van de sociale zekerheid.
7. Het verstrekte mandaat betreft een onmiddellijke vertegenwoordiging – zoals bepaald in artikel 1.8 van het Burgerlijk Wetboek – van de betrokkene door een niet-beroepshalve mandaathouder (er is sprake van een onmiddellijke vertegenwoordiging wanneer iemand de bevoegdheid heeft om in naam en voor rekening van een ander een rechtshandeling met een derde te verrichten).
8. Deze goede praktijken gelden als een algemeen kader dat moet worden geëerbiedigd wanneer met een mandaat van de betrokkene zijn persoonsgegevens worden meegedeeld door instellingen van sociale zekerheid aan niet-beroepshalve mandaathouders in het kader van het bieden van hulp aan de betrokkene maar doen voor het overige geenszins afbreuk aan de bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité om zich, geval per geval, uit te spreken over dergelijke persoonsgegevensmededelingen.
9. In tegenstelling tot bij de uitwisselingen van persoonsgegevens tussen de actoren van het netwerk van de sociale zekerheid, die gebaseerd zijn op door de overheid gekende relaties

tussen de sociaal verzekerde en de instellingen van sociale zekerheid (zoals die zijn vastgelegd in het verwijzingsrepertorium van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid), zijn de relaties tussen de betrokkenen en de niet-beroepshalve mandaathouders niet gekend bij de overheid.

10. De enige die kan bevestigen dat er een dergelijke relatie bestaat, is de betrokkene zelf. In het kader van de transparantie moet de betrokkene ook een zicht hebben op het gebruik dat niet-beroepshalve mandaathouders van zijn persoonsgegevens maken. Er wordt voorzien in een eenvoudig middel waarmee de betrokkene een mandaat verstrekt aan een niet-beroepshalve mandaathouder met wie hij een relatie heeft voor het bekomen van zijn persoonsgegevens. De betrokkene kan op elk moment raadplegen welke actieve mandaten er geregistreerd zijn en deze desgewenst beëindigen.
11. Essentieel is dat de mededeling van persoonsgegevens wel degelijk gebeurt met een mandaat, dat door de betrokkene wordt verstrekt in het kader van een relatie met de niet-beroepshalve mandaathouder. Een dergelijke mededeling van persoonsgegevens is te onderscheiden van de mededeling van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de uitvoering van door de regelgeving opgedragen taken.
12. De mededeling van persoonsgegevens in het kader van een relatie gebeurt met een gestandaardiseerd mandaat verstrekt door de betrokkene. Het model van het gestandaardiseerd mandaat wordt vastgelegd door het informatieveiligheidscomité en omvat de betrokken categorieën van gegevens, de aangeboden functionaliteiten, de duurtijd van het mandaat en een beschrijving van de doeleinden waarvoor het mandaat wordt gegeven. Het informatieveiligheidscomité kan in het licht daarvan desgevallend bijkomende technische beschermingsmaatregelen vastleggen.
13. Het mandaat hoeft niet beperkt te zijn tot één toepassing binnen het portaal van de sociale zekerheid. Het mandaat ondersteunt de niet-beroepshalve mandaathouder in de hulp die aan de betrokkene wordt geboden. Aldus kan een mandaat meerdere toepassingen betreffen in zoverre deze thematisch overeenkomen met de aangeboden hulp.
14. Het verstrekken van een mandaat gebeurt middels een geïnformeerde toestemming van de betrokkene. Dit houdt in dat de betrokkene bij het verlenen van het mandaat door het systeem – in eenvoudige taal – wordt geïnformeerd over de volgende aspecten: de draagwijdte van het mandaat, de identiteit van de niet-beroepshalve mandaathouder die het mandaat ontvangt, de toepassing van een authenticatieniveau 400 of hoger binnen de *Federal Authentication Service* bij het verstrekken van het mandaat, de mogelijkheid om het mandaat in te trekken en het feit dat het verstrekken of intrekken van een mandaat wordt geregistreerd.
15. Vooraleer een mededeling van persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid door instellingen van sociale zekerheid aan een niet-beroepshalve mandaathouder kan plaatsvinden, moet het mandaat worden gecontroleerd. Hiertoe zal de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een verificatiesysteem ter beschikking stellen (zij is voor deze toepassing de verwerkingsverantwoordelijke).

16. Om redenen van transparantie ontwikkelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een systeem dat de burger een overzicht van alle actieve mandaten biedt. Het overzicht van de actieve mandaten betreft de mandaten die overeenkomstig de geformuleerde goede praktijken van het informatieveiligheidscomité zijn verleend en elektronisch zijn opgeladen in het systeem, ongeacht de wijze waarop ze zijn verleend.
17. De mededeling van persoonsgegevens moet worden gelogd en de actoren moeten overgaan tot een duidelijke taakverdeling die het mogelijk maakt om de gehele ketting van de mededeling van persoonsgegevens te reconstrueren. Dit houdt onder meer in dat de actoren in het kader van de elektronische dienstverlening duidelijke afspraken maken over de volgende aspecten.
 - wie welke authenticaties, verificaties en controles verricht aan de hand van welke middelen en daarvoor verantwoordelijk en aansprakelijk is;
 - hoe tussen de actoren de resultaten van de verrichte authenticaties, verificaties en controles op een veilige wijze elektronisch worden uitgewisseld;
 - wie welke loggings bijhoudt;
 - hoe ervoor gezorgd wordt dat bij onderzoek – hetzij door een controleorgaan, hetzij op vraag van een betrokkene – een volledige tracing (“wie, wat wanneer, waarom?”) kan geschieden. (“welke persoon heeft welke dienst/transactie met betrekking tot welke persoon op welk ogenblik, via welk kanaal en voor welk doeleinde gebruikt”).
18. Wanneer een niet-beroepshalve mandaathouder de webtoepassing die ter beschikking gesteld wordt door de bevoegde instelling van sociale zekerheid wil gebruiken, moet hij zich authenticeren met een authenticatiemiddel van het authenticatieniveau 400 of hoger binnen de *Federal Authentication Service*. De niet-beroepshalve mandaathouder aanvaardt, vóór het gebruik van de toepassing, de gebruiksvoorwaarden en engageert zich tot het naleven van de goede praktijken en de eventueel met toepassing van randnummer 12 opgelegde bijkomende maatregelen. De niet-beroepshalve mandaathouder wordt daarbij minstens verplicht, enerzijds, om enkel de doelstellingen vermeld in het mandaat na te streven en, anderzijds, om het mandaat onverkort te weigeren wanneer hij bij het gebruik van het mandaat een belangenconflict heeft of een persoonlijk voordeel kan bekomen, al dan niet ten nadele van de betrokkene. Door die aanvaarding wordt de niet-beroepshalve mandaathouder verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van het mandaat.
19. Wanneer een niet-beroepshalve mandaathouder de voorwaarden van het mandaat niet respecteert, wordt hij automatisch beschouwd als verwerkingsverantwoordelijke voor de ontvangen persoonsgegevens en onderwerpt hij zich aan de regels die worden opgelegd door de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*.

20. De niet-beroepshalve mandaathouder zal, bij de hulpverlening aan een betrokkene, handelen vanuit het belang van die betrokkene. Dit houdt in dat de niet-beroepshalve mandaathouder nooit zelf om een mandaat zal verzoeken of zichzelf een mandaat zal laten verstrekken indien dat niet noodzakelijk is voor de afgesproken hulpverlening.
21. De niet-beroepshalve mandaathouder houdt zich ter beschikking voor een eventuele audit door de functionaris voor gegevensbescherming van de instellingen van sociale zekerheid die de authentieke bron van de persoonsgegevens in kwestie vormen.
22. De verwerking van persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid geschiedt voor het overige steeds met eerbiediging van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*.

IV. BESLUIT

23. De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité besluit dat de mededeling van persoonsgegevens door instellingen van sociale zekerheid aan niet-beroepshalve mandaathouders die beschikken over een mandaat van de betrokkene, zoals in deze beraadslaging beschreven, steeds moet geschieden volgens de bepalingen van de geformuleerde goede praktijken.
24. Deze formulering van goede praktijken geldt als een algemeen kader dat steeds moet worden geëerbiedigd wanneer persoonsgegevens uit het netwerk van sociale zekerheid door instellingen van sociale zekerheid met een mandaat van de betrokkene worden meegedeeld aan een niet-beroepshalve mandaathouder in het kader van een relatie maar doet op geen enkele wijze afbreuk aan de bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité om zich, geval per geval, uit te spreken over dergelijke persoonsgegevensmededelingen.

Deze beraadslaging treedt in werking op 18 februari 2026.

Michel DENEYER
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).